

Naziv studija	Diplomski studij arheologije			
Naziv kolegija	BIZANT NA ISTOČNOM JADRANU			
Status kolegija	Izborni			
Godina	1.	Semestar	zimski	
ECTS bodovi	4			
Nastavnik	Doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić			
e-mail	tfabijan@unizd.hr			
vrijeme konzultacija	četvrtak, 10.00-12.00			
Suradnik / asistent	/			
e-mail	/			
vrijeme konzultacija	/			
Mjesto izvođenja nastave	013			
Oblici izvođenja nastave	Predavanja, seminarski radovi			
Nastavno opterećenje P+S+V	30+15+0			
Način provjere znanja i polaganja ispita	Usmeni ispit			
Početak nastave	Završetak nastave			
Kolokviji	1. termin	2. termin	3. termin	4. termin
	/	/	/	/
Ispitni rokovi	1. termin	2. termin	3. termin	4. termin
	1. tjedan ljetnog ispitnog roka	3. tjedan ljetnog ispitnog roka	1. tjedan jesenskog ispitnog roka	1. tjedan jesenskog ispitnog roka
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita iz ovoga kolegija studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upoznati povijesni razvoj Bizanta kroz najvažnije povijesne i arheološke izvore; - povezati povijesne činjenice i prepoznati osobitosti povijesnih i stilskih razdoblja; - raspravljati o razvoju bizantske vojne i sakralne arhitekture, urbanizmu, različitim vidovima bizantske umjetnosti (skulpturi, slikarstvu, umjetničkom obrtu i dr.) i obrtništva (lončarstvo, staklarstvo, kamenoklesarstvo, zlatarstvo i dr.); - prepoznavati bizantsku situ (pokretnu) arheološku građu: uporabni i liturgijski predmeti, novac itd.; - samostalno koristiti relevantnu znanstvenu i stručnu literaturu. 			
Preduvjeti za upis	Nema.			
Sadržaj kolegija	Kolegij je usmjeren prema prostoru istočne obale Jadrana, njegovom neposrednom zaleđu, kao i rubnim regijama uokolo Sredozemlja. U okviru kolegija promatra se profano (kastra) i sakralno graditeljsko naslijeđe, sitna materijalna kultura, hagonimija, numizmatika, ustroj maritimnog „limesa“, organizacija prostora, prometne pravce (pomorske i kopnene), urbano naslijeđe, itd. Kolegij usmjerava posebnu pozornost prema ranobizantskoj epohi koja seže do završetka vladavine cara Heraklija (641.) pa na taj način predstavlja prijelomno i važno razdoblje iz kasne antike u hrvatsko rano srednjovjekovlje.			
Obvezna literatura	<p>ANČIĆ, M., Imperij na zalasku: Nestanak bizantske vlasti na istočnoj obali Jadrana u 9. stoljeću; <i>Radovi zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru</i>, sv.41, Zadar, 1999., 1.-20.</p> <p>BALDINI LIPPOLIS, I., <i>L'oreficeria dell'impero di Costantinopoli tra IV e VII secolo</i>, Bari, 1999.</p> <p>BRUSIĆ, Z., Starokršćanski sakralni objekti uz plovnu rutu istočnom obalom Jadrana, <i>Diadora</i>, 15, Zadar, 1993, 223-233.</p> <p>BRUSIĆ, Z., Ranosrednjovjekovni nalazi iz hrvatskog podmorja, <i>Archaeologia Adriatica</i>, 4, Zadar, 2011, 243-255.</p> <p>BURIĆ, T., Arheološki tragovi kasnobizantske epohe na istočnoj obali Jadrana (Vladavina Emanuela I. Komnena), <i>Diadora</i>, 16-17, Zadar, 1995, 368-369.</p> <p>CORMACK, R., <i>Byzantine art</i>, Oxford 2000.</p>			

	<p>ĆURČIĆ, S., <i>Architecture in the Balkans from Diocletian to Sulejman the Magnificent</i>, Yale University Press, 2010.</p> <p>DEMORI STANIČIĆ, Z., <i>Javni kultovi ikona u Dalmaciji</i>, Split 2017.</p> <p>FABIJANIĆ, T., <i>Pojasne kopče i pređice od 5. do 7. st. na području rimske provincije Dalmacije</i>, magistarski rad, Zagreb 2004.</p> <p>FERLUGA, J., <i>Vizantinska uprava u Dalmaciji</i>, Beograd, 1957.</p> <p>GOLDSTEIN, I., <i>Bizant na Jadranu: od Justinijana I. do Bazilija I.</i>, Zagreb 1992.</p> <p>GOLDSTEIN, I., Bizantska vlast u Dalmaciji od 1165.-1180. godine, <i>Radovi zavoda za hrvatsku povijest</i>, 30, Zagreb, 1997, 9-27.</p> <p>GRIERSON, P., <i>Byzantine Coinage</i>, Dumbarton Oaks, 1999.</p> <p>GUNJAČA, Z., Kasnoantička fortifikacijska arhitektura na istočnojadranskom priobalju i otocima, <i>Materijali</i>, 22, Novi Sad, 1986, 124.-134.</p> <p>KRAUTHEIMER, R., <i>Early Christian and Byzantine Architecture</i>, Yale University Press, 1984.</p> <p>LAWRENCE, A. W., A Skeletal History of Byzantine Fortifications, <i>Annual of British School at Athens</i>, 78, London, 1983, 174-219.</p> <p>OSTROGORSKI, G., <i>Povijest Bizanta (324.-1453.)</i>, Zagreb 2002.</p> <p>PETRINEC, M., O pojedinim predmetima bizantske provenijencije na istočnoj obali Jadrana, <i>Starohrvatska prosvjeta</i>, 3. ser., 41, Split, 2014, 64-98.</p> <p>PITEŠA, A., Brončani križevi relikvijari-enkolpioni iz ranosrednjovjekovne zbirke Arheološkog muzeja u Splitu, <i>Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku</i>, 90-91, Split 1999, 295-347.</p> <p>PRELOG, M., <i>Eufrazijeva bazilika u Poreču</i>, Zagreb, 1986.</p> <p>RADIĆ ROSSI, I., FABIJANIĆ, T., <i>Kurnatski vremeplov. Arheološka istraživanja Turete i Tarca</i>, Šibenik 2017.</p> <p>RAPANIĆ, Ž., <i>Od carske palače do srednjovjekovne općine</i>, Split 2007.</p> <p>RAPANIĆ, Ž., Prilog proučavanju kontinuiteta naseljenosti u salonitanskom ageru u ranom srednjem vijeku, <i>Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku</i>, 74, Split 1980, 189-218.</p> <p>SUIĆ, M., <i>Antički grad na istočnom jadrano</i>, II. izmjenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, 2003.</p> <p>SUIĆ, M., Bizantski limes na istočnoj obali Jadrana, <i>Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji</i>, 35, Split, 1995, 133-144.</p> <p>TALBOT RICE, D., <i>Bizantska umjetnost</i>, Rijeka, 1970.</p> <p>TOMIČIĆ, Ž., Prinos Aserije poznavanju organizacije Dalmacije u epohi cara Justinijana, <i>Asseria</i>, 8, Zadar, 351-400.</p> <p>VINSKI, Z., Kasnoantički starosjedoci u salonitanskoj regiji prema arheološkoj ostavštini predslavenskog supstrata, <i>Vjesnik za historiju i arheologiju dalmatinsku</i>, 69, Split, 1974, 5-86.</p> <p>ZANINI, E., <i>Introduzione all'archeologia bizantina</i>, Roma 1995.+</p>
<p>Dopunska literatura</p>	<p>BABIĆ, B., <i>Византија у Босна</i> [Bizant i Bosna], Banja Luka 2016.</p> <p>BELOŠEVIĆ, J., Bizantske naušnice grozdolika tipa iz starohrvatskih nekropola ranog horizonta na području Dalmacije, <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru</i>, 23(10), Zadar, 1984, 41-59.</p> <p>BIKIĆ, V., <i>Vizantijski nakit u Srbiji, Modeli i nasleđe</i>, Beograd 2010.</p> <p>BRANDES, W., HALDON, J., Towns, tax and transformation: States, Cities and their Hinterlands in the East Roman World, c. 500-800, <i>Towns and Their Territories Between Late Antiquity and the Early Middle Ages</i> (Brogiolo, G. P., Gauthier, N., Christie, N. ed.), Leiden-Boston-Köln 2000, 141-172.</p> <p>BRANDT, M., <i>Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka</i>, Zagreb, 1995.</p> <p>BROGIOLO, G., DELOGU, P. (ur.), <i>L'Adriatico dalla tarda antichità all'eta carolingia</i>, Firenze 2005.</p> <p>BUDAK, N., Hrvatska i Bizant u 10. stoljeću, <i>Tabula</i>, 12, Pula, 2014.</p> <p>CAMBI, N., <i>Antika</i>, Zagreb 2002.</p> <p>CIGLINEČKI, S., Justinijanovo utvrđivanje Ilirika, <i>Archaeologia Adriatica</i>, 3, Zadar,</p>

2009, 205-222.

DZINO, D., *Becoming Slav, becoming Croat*, Brill, 2010.

FABIJANIĆ, T., Nova razmatranja o ranobizantskim pojasnim kopčama tipa *Bologna/Balgota*, *Archaeologia Adriatica* 2, Zadar, 2008., 129.-139.

GOLDSTEIN, I., Funkcija Jadrana u ratu Bizantskog carstva protiv Ostrogota 535-555, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, 37, Zagreb, 2005, 23-34.

GROTOWSKI, P., *Arms and Armour of the Warrior Saints: Tradition and Innovation in Byzantine Iconography (843–1261)*, Leiden, 2009.

IVANČEVIĆ, R., Bizant i Zapad: morfološka i strukturalna analiza stila, *Hortus Artium Medievalium*, 4, Zagreb, 1998.

JAKŠIĆ, N., Solidus romanatus na istočnoj jadranskoj obali, *Starohrvatska prosvjeta*, 12, Split, 1982, 173-184.

JARAK, M., O karolinškim i bizantskim utjecajima u starohrvatskoj arhitekturi Trpimirova doba, *Opuscula archaeologica*, 22, Zagreb, 1998, 119-128.

JOVIĆ, V., Razvoj grada od kasne antike prema srednjem vijeku: Dubrovnik, Split, Trogir, Zadar- stanje istraženosti, *Archaeologia Adriatica*, 5, Zadar, 2011., 151-196.

KATIĆ, M., Nova razmatranja o kasnoantičkom gradu na Jadranu, *Opuscula Archaeologica*, 27, Zagreb, 2003, 523-528.

KAZHDAN, A., *The Oxford Dictionary of Byzantium*, Volume 1-2, New York, Oxford, 1991.

KLAIĆ, N., PETRICIOLI, I., *Zadar u srednjem vijeku do 1409.*, Zadar 1976.

KONSTANTIN PORFIROGENET, *O upravljanju Carstvom* (prijevod: N. Tomašić), Zagreb 2003.

LIEBESCHUETZ, W., *Decline and Fall of the Roman City*, Oxford 2001.

LUPIS, V. B., O kasnobizantskim zlatarskim likovnim utjecajima u Dubrovniku, *Starohrvatska prosvjeta*, 3. ser., 34, Zagreb, 2007, 355-377.

MANGO, C., *Byzantine architecture*, Milano, 1978.

MARASOVIĆ, T., *Dalmatia praeromanica*, Split, 2008-2013. (odgovarajuća poglavlja)

MAROVIĆ, I., Ostava bizantskih zlatnika iz Narone, *Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku*, 99, Split, 2006, 235-252.

MAROVIĆ, I., Novac Romana III Argira u Arheološkom muzeju u Splitu, *Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku*, 99, Split 2006, 275-297.

MILOŠEVIĆ, A., Ranosrednjovjekovna sjekira iz Vedrina i drugi nalazi sjekira tog vremena na području Hrvatske, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 20, Zagreb, 1987.

MIMICA, B., *Numizmatika na povijesnom tlu Hrvatske*, Rijeka 1992.

MIRNIK, I., Novac Romana III. Argira u Arheološkom muzeju u Splitu, *Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku*, 99, Split, 2006, 369-378.

NEW CAMBRIDGE MEDIEVAL HISTORY, vol. 1-5 (odgovarajuća poglavlja).

OBOLENSKY, D., *The Byzantine Commonwealth. Eastern Europe 500-1453*. History of civilisation, Phoenix press, 2000.

PETRICIOLI, I., „Toreta“ na otoku Kornatu, *Adriatica praehistorica et antiqua*, Zagreb 1970, 717-725.

PETRINEC, M., *Groblja 8. do 11. stoljeća na području ranosrednjovjekovne hrvatske države*, Split 2009.

RAPANIĆ, Ž., *Dalmatinski grad i zaleđe u ranom srednjem vijeku*, Split 2017.

ŠEPAROVIĆ, T., Skupni nalaz novca iz 5. i 6. stoljeća na lokalitetu Klapavice-Crkvina kod Klisa, *Starohrvatska prosvjeta*, 36, Split, 2009, 27-34.

ŠPEHAR, P., Late Antique and Early Byzantine Fortifications in Bosnia and Herzegovina, *Höhensiedlungen zwischen Antike und Mittelalter – RGA-E Band 58*, 559–594.

TOMIČIĆ, Ž., Arheološka svjedočanstva o ranobizantskom vojnom graditeljstvu na sjevernojadranskim otocima, *Prilozi*, 5-6, Zagreb, 1990, 29-53.

TOMIČIĆ, Ž., Le tracce della riconquista giustiniana sulla costa dell'Adriatico orientale, *Atti del XIII Congresso Internazionale di Archeologia Cristiana*, Split-Città

	del Vaticano, 1998, 1075-1089. TOMIČIĆ, Ž., Materijalni tragovi ranobizantskog vojnog graditeljstva u Velebitskom podgorju, <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i> , 23, Zagreb, 1990, 139-162. VICELJA-MATIJAŠIĆ, M., <i>Istra i Bizant: neki povijesno-ikonografski aspekti u interpretaciji umjetnosti 6. stoljeća u Istri</i> , Rijeka, 2007. VINSKI, Z., Krstoliki nakit epohe seobe naroda u Jugoslaviji, <i>Vjesnik Arheološkog muzeja</i> , 3, Zagreb, 1968, 103- 151. ZANINOVIĆ, M., Ranokršćanske crkve kao postaje plovnaoga puta duž istočnog Jadrana, <i>Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku</i> , 86, Split, 1993, 125-146. ZMAIĆ, V., Bizantski srednjovjekovni brodolomi u podmorju istočnog Jadrana <i>Histria antiqua</i> , 21, Pula 2012.
Internetski izvori	/
Način praćenja kvalitete	Institucionalno provođenje studentske evaluacije organizirano od strane Ureda za kvalitetu Sveučilišta u Zadru
Uvjeti za dobivanje potpisa	Da bi ostvarili pravo na potpis studenti su dužni pohađati 50 % predavanja i 75 % seminara, održati seminar te predati pozitivno ocijenjen seminarski rad u pisanom obliku i u obliku .ppt prezentacije.
Način bodovanja kolokvija/seminara/vježbi /ispita	/
Način formiranja konačne ocjene	80 % odgovori na usmenom ispitu 20 % kvaliteta seminarskog rada
Napomena	

Nastavne teme-predavanja			
Red. br.	Datum*	Naslov	Literatura
1.		UVOD; PODJELA SEMINARA	/
2.		BIZANTOLOGIJA I NJEZIN RAZVOJ	OSTROGORSKI, G., <i>Povijest Bizanta (324.-1453.)</i> , Zagreb 2002. ZANINI, E., <i>Introduzione all'archeologia bizantina</i> , Roma 1995.
3.		POVIJESNI RAZVOJ BIZANTA (RANOBIZANTSKO RAZDOBLJE)	OSTROGORSKI, G., <i>Povijest Bizanta (324.-1453.)</i> , Zagreb 2002. BRANDT, M., <i>Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka</i> , Zagreb 1995. GOLDSTEIN, I., <i>Bizant na Jadranu:od Justinijana I. do Bazilija I.</i> , Zagreb 1992. KAZHDAN, A., <i>The Oxford Dictionary of Byzantium</i> , Volume 1-2, New York, Oxford, 1991. NEW CAMBRIDGE MEDIEVAL HISTORY, vol. 1-5 (odgovarajuća poglavlja).
4.		POVIJESNI RAZVOJ BIZANTA (SREDNJBIZANTSKO RAZDOBLJE)	OSTROGORSKI, G., <i>Povijest Bizanta (324.-1453.)</i> , Zagreb 2002. BRANDT, M., <i>Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka</i> , Zagreb 1995. GOLDSTEIN, I., <i>Bizant na Jadranu:od Justinijana I. do Bazilija I.</i> , Zagreb 1992. KAZHDAN, A., <i>The Oxford Dictionary of Byzantium</i> , Volume 1-2, New York, Oxford, 1991. NEW CAMBRIDGE MEDIEVAL HISTORY, vol. 1-5 (odgovarajuća poglavlja). ANČIĆ, M., Imperij na zalasku: Nestanak bizantske vlasti

			na istočnoj obali Jadrana u 9. stoljeću; <i>Radovi zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru</i> , sv.41, Zadar, 1999., 1-20.
5.		POVIJESNI RAZVOJ BIZANTA (KASNOBIZANTSKO RAZDOBLJE)	OSTROGORSKI, G., <i>Povijest Bizanta (324.-1453.)</i> , Zagreb 2002. BRANDT, M., <i>Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka</i> , Zagreb 1995. KAZHDAN, A., <i>The Oxford Dictionary of Byzantium</i> , Volume 1-2, New York, Oxford, 1991. NEW CAMBRIDGE MEDIEVAL HISTORY, vol. 1-5 (odgovarajuća poglavlja). <i>Materijalna kultura Hrvata od 7.-9. stoljeća</i> , Zagreb 1980.
6.		ISTOČNOJADRANSKI PLOVNI PUT; „MARITIMNI LIMES“	GUNJAČA, Z., Kasnoantička fortifikacijska arhitektura na istočnojadranskom priobalju i otocima, <i>Materijali</i> , 22, Novi Sad, 1986, 124.-134. RADIĆ ROSSI, I., FABIJANIĆ, T., <i>Kurnatski vremeplov. Arheološka istraživanja Turete i Tarca</i> , Šibenik 2017. SUIĆ, M., Bizantski limes na istočnoj obali Jadrana, <i>Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji</i> , 35, Split, 1995, 133-144. BRUSIĆ, Z., Ranosrednjovjekovni nalazi iz hrvatskog podmorja, <i>Archaeologia Adriatica</i> , 4, Zadar, 2011, 243-255. ZMAIĆ, V., Bizantski srednjovjekovni brodolomi u podmorju istočnog Jadrana <i>Histria antiqua</i> , 21, Pula 2012.
7.		UTVRDE I POSTAJE ISTOČNOJADRANSKE POMORSKE RUTE U RANOBIZANTSKOM RAZDOBLJU	BRUSIĆ, Z., Starokršćanski sakralni objekti uz plovnu rutu istočnom obalom Jadrana, <i>Diadora</i> , 15, Zadar, 1993, 223-233. PETRICIOLI, I., „Toreta“ na otoku Kornatu, <i>Adriatica praehistorica et antiqua</i> , Zagreb 1970, 717-725. RADIĆ ROSSI, I., FABIJANIĆ, T., <i>Kurnatski vremeplov. Arheološka istraživanja Turete i Tarca</i> , Šibenik 2017. SUIĆ, M., Bizantski limes na istočnoj obali Jadrana, <i>Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji</i> , 35, Split, 1995, 133-144. ŠPEHAR, P., Late Antique and Early Byzantine Fortifications in Bosnia and Herzegovina, <i>Höhensiedlungen zwischen Antike und Mittelalter – RGA-E Band 58</i> , 559–594. TOMIČIĆ, Ž., Arheološka svjedočanstva o ranobizantskom vojnom graditeljstvu na sjevernojadranskim otocima, <i>Prilozi</i> , 5-6, Zagreb, 1990, 29-53. TOMIČIĆ, Ž., Le tracce della riconquista giustiniana sulla costa dell'Adriatico orientale, <i>Atti del XIII Congresso Internazionale di Archeologia Cristiana</i> , Split-Città del Vaticano, 1998, 1075-1089. TOMIČIĆ, Ž., Materijalni tragovi ranobizantskog vojnog graditeljstva u Velebitskom podgorju, <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i> , 23, Zagreb, 1990, 139-162.
8.		BIZANTSKE POJASNE KOPČE	FABIJANIĆ, T., <i>Pojasne kopče i pređice od 5. do 7. st. na području rimske provincije Dalmacije</i> , magistarski rad, Zagreb 2004.

			VINSKI, Z., Kasnoantički starosjedioci u salonitanskoj regiji prema arheološkoj ostavštini predslavenskog supstrata, <i>Vjesnik za historiju i arheologiju dalmatinsku</i> , 69, Split, 1974, 5-86.
9.	BIZANSTKI NAKIT I OSTALI OBLICI „ARTES MINORES“		BALDINI LIPPOLIS, I., <i>L'oreficeria dell'impero di Costantinopoli tra IV e VII secolo</i> , Bari, 1999. VINSKI, Z., Kasnoantički starosjedioci u salonitanskoj regiji prema arheološkoj ostavštini predslavenskog supstrata, <i>Vjesnik za historiju i arheologiju dalmatinsku</i> , 69, Split, 1974, 5-86. PETRINEC, M., <i>Groblja 8. do 11. stoljeća na području ranosrednjovjekovne hrvatske države</i> , Split 2009. BIKIĆ, V., <i>Vizantijski nakit u Srbiji, Modeli i nasleđe</i> , Beograd 2010. PETRINEC, M., O pojedinim predmetima bizantske provenijencije na istočnoj obali Jadrana, <i>Starohrvatska prosvjeta</i> , 3. ser., 41, Split, 2014, 64-98. BURIĆ, T., Arheološki tragovi kasnobizantske epohe na istočnoj obali Jadrana (Vladavina Emanuela I. Komnena), <i>Diadora</i> , 16-17, Zadar, 1995, 368-369. PITEŠA, A., Brončani križevi relikvijari-enkolpioni iz ranosrednjovjekovne zbirke Arheološkog muzeja u Splitu, <i>Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku</i> , 90-91, Split 1999, 295-347. LUPIS, V. B., O kasnobizantskim zlatarskim likovnim utjecajima u Dubrovniku, <i>Starohrvatska prosvjeta</i> , 3. ser., 34, Zagreb, 2007, 355-377.
10.	BIZANTSKA NUMIZMATIKA		GRIERSON, P., <i>Byzantine Coinage</i> , Dumbarton Oaks, 1999. ŠEPAROVIĆ, T., Skupni nalaz novca iz 5. i 6. stoljeća na lokalitetu Klapavice- Crkvina kod Klisa, <i>Starohrvatska prosvjeta</i> , 36, Split, 2009, 27-34. MIMICA, B., <i>Numizmatika na povijesnom tlu Hrvatske</i> , Rijeka 1992. MAROVIĆ, I., Ostava bizantskih zlatnika iz Narone, <i>Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku</i> , 99, Split, 2006, 235-252. MAROVIĆ, I., Novac Romana III Argira u Arheološkom muzeju u Splitu, <i>Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku</i> , 99, Split 2006, 275-297.
11.	BIZANTSKA UMJETNOST		CORMACK, R., <i>Byzantine art</i> , Oxford 2000. TALBOT RICE, D., <i>Bizantska umjetnost</i> , Rijeka, 1970. GROTOWSKI, P., <i>Arms and Armour of the Warrior Saints: Tradition and Innovation in Byzantine Iconography (843–1261)</i> , Leiden, 2009. IVANČEVIĆ, R., Bizant i Zapad: morfološka i strukturalna analiza stila, <i>Hortus Artium Medievalium</i> , 4, Zagreb, 1998. VICELJA-MATIJAŠIĆ, M., <i>Istra i Bizant: neki povijesno-ikonografski aspekti u interpretaciji umjetnosti 6. stoljeća u Istri</i> , Rijeka, 2007.
12.	BIZANTSKA SAKRALNA ARHITEKTURA 1		ČURČIĆ, S., <i>Architecture in the Balkans from Diocletian to Sulejman the Magnificent</i> , Yale University Press, 2010. KRAUTHEIMER, R., <i>Early Christian and Byzantine Architecture</i> , Yale University Press, 1984.

			MANGO, C., <i>Byzantine architecture</i> , Milano, 1978.
13.		BIZANTSKA SAKRALNA ARHITEKTURA 2	<p>ČURČIĆ, S., <i>Architecture in the Balkans from Diocletian to Sulejman the Magnificent</i>, Yale University Press, 2010.</p> <p>KRAUTHEIMER, R., <i>Early Christian and Byzantine Architecture</i>, Yale University Press, 1984.</p> <p>PRELOG, M., <i>Eufrazijeva bazilika u Poreču</i>, Zagreb, 1986.</p> <p>CAMBI, N., <i>Antika</i>, Zagreb 2002.</p> <p>JARAK, M., O karolinškim i bizantskim utjecajima u starohrvatskoj arhitekturi Trpimirova doba, <i>Opuscula archaeologica</i>, 22, Zagreb, 1998, 119-128.</p>
14.		BIZANTSKI GRAD	<p>RAPANIĆ, Ž., <i>Od carske palače do srednjovjekovne općine</i>, Split 2007.</p> <p>SUIĆ, M., <i>Antički grad na istočnom jadrnu</i>, II. izmjenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, 2003.</p> <p>BRANDES, W., HALDON, J., Towns, tax and transformation: States, Cities and their Hinterlands in the East Roman World, c. 500-800, <i>Towns and Their Territories Between Late Antiquity and the Early Middle Ages</i> (Brogiolo, G. P., Gauthier, N., Christie, N. ed.), Leiden-Boston-Köln 2000, 141-172.</p> <p>JOVIĆ, V., Razvoj grada od kasne antike prema srednjem vijeku: Dubrovnik, Split, Trogir, Zadar- stanje istraženosti, <i>Archaeologia Adriatica</i>, 5, Zadar, 2011., 151-196.</p> <p>KATIĆ, M., Nova razmatranja o kasnoantičkom gradu na Jadranu, <i>Opuscula Archaeologica</i>, 27, Zagreb, 2003, 523-528.</p> <p>RAPANIĆ, Ž., <i>Dalmatinski grad i zaleđe u ranom srednjem vijeku</i>, Split 2017.</p> <p>TOMIČIĆ, Ž., Prinos Aserije poznavanju organizacije Dalmacije u epohi cara Justinijana, <i>Asseria</i>, 8, Zadar, 351-400.</p> <p>LIEBESCHUETZ, W., <i>Decline and Fall of the Roman City</i>, Oxford 2001.</p>
15.		ZAKLJUČNO PREDAVANJE, PRIPREMA ZA ISPIT	

* Točna satnica predavanja ovisi o važećem rasporedu sati.

Seminari			
Red. br.	Datum*	Naslov	Literatura
1.		UVOD	
2.		BIZANTOLOGIJA U HRVATSKOJ	OSTROGORSKI, G., <i>Povijest Bizanta (324.-1453.)</i> , Zagreb 2002.
3.		JUSTINIJAN I	<p>OSTROGORSKI, G., <i>Povijest Bizanta (324.-1453.)</i>, Zagreb 2002.</p> <p>BRANDT, M., <i>Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka</i>, Zagreb 1995.</p> <p>GOLDSTEIN, I., <i>Bizant na Jadranu: od Justinijana I. do Bazilija I.</i>, Zagreb 1992.</p>

4.	IV KRIŽARSKI RAT I LATINSKO CARSTVO	OSTROGORSKI, G., <i>Povijest Bizanta (324.-1453.)</i> , Zagreb 2002. BRANDT, M., <i>Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka</i> Zagreb 1995. KLAIĆ, N., PETRICIOLI, I., <i>Zadar u srednjem vijeku do 1409.</i> , Zadar 1976.
5.	PAD BIZANTA	OSTROGORSKI, G., <i>Povijest Bizanta (324.-1453.)</i> , Zagreb 2002. BRANDT, M., <i>Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka</i> Zagreb 1995.
6.	NOVIJA ISTRAŽIVANJA LOKALITETA NA TZV. BIZANTSKOM „MARITIMNOM LIMESU“	RADIĆ ROSSI, I., FABIJANIĆ, T., <i>Kurnatski vremeplov. Arheološka istraživanja Turete i Tarca</i> , Šibenik 2017. SUIĆ, M., Bizantski limes na istočnoj obali Jadrana, <i>Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji</i> , 35, Split, 1995, 133-144. TOMIČIĆ, Ž., Arheološka svjedočanstva o ranobizantskom vojnom graditeljstvu na sjevernojadranskim otocima, <i>Prilozi</i> , 5-6, Zagreb, 1990, 29-53. TOMIČIĆ, Ž., Materijalni tragovi ranobizantskog vojnog graditeljstva u Velebitskom podgorju, <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i> , 23, Zagreb, 1990, 139-162.
7.	REZULTATI ARHEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA TURETE I TARCA NA OTOKU KORNATU	PETRICIOLI, I., „Toreta“ na otoku Kornatu, <i>Adriatica praehistorica et antiqua</i> , Zagreb 1970, 717-725. RADIĆ ROSSI, I., FABIJANIĆ, T., <i>Kurnatski vremeplov. Arheološka istraživanja Turete i Tarca</i> , Šibenik 2017.
8.	RANOBIZANSTKE POJASNE KOPČE – KONTEKST NALAZA	FABIJANIĆ, T., <i>Pojasne kopče i predice od 5. do 7. st. na području rimske provincije Dalmacije</i> , magistarski rad, Zagreb 2004. FABIJANIĆ, T., Nova razmatranja o ranobizantskim pojasnim kopčama tipa <i>Bologna/Balgota</i> , <i>Archaeologia Adriatica</i> 2, Zadar, 2008., 129.-139.
9.	BIZANTSKI NAKIT U STAROHRVATSKIM GROBOVIMA	PETRINEC M., <i>Groblja od 8. do 11. stoljeća na području ranosrednjovjekovne Hrvatske države</i> , Split 2010. PETRINEC, M., O pojedinim predmetima bizantske provenijencije na istočnoj obali Jadrana, <i>Starohrvatska prosvjeta</i> , 3. ser., 41, Split, 2014, 64-98. -BELOŠEVIĆ, J., Bizantske naušnice grozdolika tipa iz starohrvatskih nekropola ranog horizonta na području Dalmacije, <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru</i> , 23(10), Zadar, 1984, 41-59.
10.	SKUPNI NALAZI BIZANTSKOG ANTSKOG NOVCA NA ISTOČNOJ OBALI JADRANA I NJEZINOM ZAOTALJU	ŠEPAROVIĆ, T., Skupni nalaz novca iz 5. i 6. stoljeća na lokalitetu Klapavice- Crkvina kod Klisa, <i>Starohrvatska prosvjeta</i> , 36, Split, 2009, 27-34. MIMICA, B., <i>Numizmatika na povijesnom tlu Hrvatske</i> , Rijeka 1992. MAROVIĆ, I., Ostava bizantskih zlatnika iz Narone, <i>Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku</i> , 99, Split, 2006, 235-252. MAROVIĆ, I., Novac Romana III Argira u Arheološkom muzeju u Splitu, <i>Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku</i> , 99, Split 2006, 275-297.

11.	BIZANTSKE IKONE I IKONOKLAZAM	CORMACK, R., <i>Byzantine art</i> , Oxford 2000. OSTROGORSKI, G., <i>Povijest Bizanta (324.-1453.)</i> , Zagreb 2002. TALBOT RICE, D., <i>Bizantska umjetnost</i> , Rijeka, 1970. DEMORI STANIČIĆ, Z., <i>Javni kultovi ikona u Dalmaciji</i> , Split 2017.
12.	CRKVA SVETE SOFIJE U CARIGRADU	ČURČIĆ, S., <i>Architecture in the Balkans from Diocletian to Sulejman the Magnificent</i> , Yale University Press, 2010. KRAUTHEIMER, R., <i>Early Christian and Byzantine Architecture</i> , Yale University Press, 1984. MANGO, C., <i>Byzantine architecture</i> , Milano, 1978.
13.	CRKVA SVETOG DONATA U ZADRU	VEŽIĆ P., <i>Sveti Donat</i> , Split-Zadar, 2002.
14.	BIZANTSKI GRAD NA ISTOČNOJ OBALI JADRANA	RAPANIĆ, Ž., <i>Od carske palače do srednjovjekovne općine</i> , Split 2007. SUIĆ, M., <i>Antički grad na istočnom jadrnu</i> , II. izmjenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, 2003. JOVIĆ, V., <i>Razvoj grada od kasne antike prema srednjem vijeku: Dubrovnik, Split, Trogir, Zadar- stanje istražnosti</i> , <i>Archaeologia Adriatica</i> , 5, Zadar, 2011., 151-196. KATIĆ, M., <i>Nova razmatranja o kasnoantičkom gradu na Jadranu</i> , <i>Opuscula Archaeologica</i> , 27, Zagreb, 2003, 523-528. TOMIČIĆ, Ž., <i>Prinos Aserije poznavanju organizacije Dalmacije u epohi cara Justinijana</i> , <i>Asseria</i> , 8, Zadar, 351-400.
15.	ZAKLJUČAK; PRIPREMA ZA ISPIT	

* Točna satnica predavanja ovisi o važećem rasporedu sati.

Nastavnik:
Doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić